

מחקר: עוד ועוד חרדים מעדיפים בתי ספר שמלמדים מקצועות ליבה

מדו"ח שפירסם דן בן-דוד עולה כי הגידול במספר התלמידים בבתי הספר החרדיים ירד מ-4.2% בעשור הקודם ל-3.3% ■ במקביל גדל מספר ההורים החרדים ששולחים את ילדיהם לבתי ספר ממלכתיים-דתיים ■ "חרדים רבים החלו להבין את מה שמנהיגיהם עדיין לא מבינים"

07:16 14.12.2017 מאת: ליאור דטל

בשנים האחרונות חל גידול במספר ההורים החרדים ששולחים את ילדיהם ללימודים בבתי ספר ממלכתיים-דתיים, המלמדים את לימודי הליבה, במקום לבתי הספר החרדיים שבהם לימודי הליבה חלקיים בלבד, ואיכותם כמעט אינה מפוקחת — כך עולה מדו"ח של מוסד שורש לחקר מדיניות בראשות פרופ' דן בן-דוד שפורסם שלשום. לפי הדו"ח, ב-2009–2016 הואט קצב הגידול במספר התלמידים בבתי הספר החרדיים ל-3.3% בשנה בממוצע, לעומת שיעור שינוי של 4.2% בשנה בממוצע ב-2000–2009. במקביל, שיעור הגידול של מספר התלמידים בבתי הספר הממלכתיים-דתיים עלה באופן משמעותי ל-3.2% בשנה בממוצע באותן השנים, לעומת 1.2% ב-2000–2009. בנוסף, מאז 2009 נרשם גידול של 3.1% בשנה בממוצע ברישום תלמידים לבתי הספר הממלכתיים, לאחר שבשנים 2000–2009 כמעט לא היה שינוי, ולעומת זאת, קצב הגידול בבתי הספר הערביים ירד.

לפי בן-דוד, הירידה ברישום התלמידים לבתי הספר החרדיים נובעת מירידה בשיעור הילודה במגזר זה, שהחלה ב-2003, אם כי הוא נותר גבוה משאר הציבור היהודי, ולכן סביר כי חרדים רבים רושמים את ילדיהם לבתי ספר ממלכתיים-דתיים. בן-דוד אמר ל-TheMarker כי "הורים חרדים רבים החלו להבין מה שמנהיגיהם עדיין לא מבינים. בעוד הפוליטיקאים והרבנים החרדים מתנגדים ללימודי הליבה, נראה שהחלה להתפתח תפנית באופן שבו הורים חרדים רבים תופשים את החשיבות של לימודי הליבה. הורים חרדים רבים החלו לרשום את ילדיהם לבתי ספר דתיים שאינם חרדים המציעים ליבת לימודים כדי שילדיהם יהיו הזדמנויות תעסוקה טובות יותר מאלה שהיו להם". בדו"ח נצפה שינוי דומה גם בקרב מוסלמים. "דפוס התנהגות דומה החל להתפתח בקרב מוסלמים שהצטרפו למעמד הביניים ורוצים חינוך טוב יותר לילדיהם מזה שניתן בבתי הספר המוסלמיים. רבים החלו לרשום את ילדיהם לבתי ספר נוצריים — שנחשבים לטובים בהרבה — ולבתי ספר יהודיים בערים מעורבות", אומר בן-דוד. בדו"ח נטען כי אף שבישראל יש אוכלוסייה משכילה בהשוואה ל-OECD, פריון העבודה בה הוא מהנמוכים בעולם המפותח. מניתוח שביצע בן-דוד עולה כי הבעיה העיקרית היא התמקדות המדינה ב"כמות החינוך" — כמו מספר שנות לימוד ומספר תארים — במקום בשיפור איכות החינוך.

בנוסף, מהדו"ח עולה כי מערכת החינוך בישראל אינה מצליחה לצמצם את הפערים בחברה. בעוד מערכות חינוך בעולם מצליחות לצמצם את הקשר בין השכלת ההורים להישגי התלמידים ובכך לעודד מוביליות חברתית — בישראל עדיין קיים יתרון גבוה מאוד לתלמידים שהוריהם משכילים. במבחני פיז"ה האחרונים, הישגי התלמידים בישראל שאמנם בעלת תואר אקדמי היו גבוהים ב-15% מהישגיהם של אלה שלאמם יש רק תעודת בגרות — בעוד בקרב התלמידים בעשר המדינות המובילות במבחני פיז"ה, פערים אלה הסתכמו ב-6% בלבד.